

جلوه معماری سنتی در عمارت فراش‌باش کرمانشاه

اگر به استان کرمانشاه سفر کردید، حتماً در بازدید از بناهای تاریخی برنامه‌های هم برای عمارت فراش‌باش در نظر بگیرید. عمارت تکیه بیگلربیگی مربوط به دوران قاجاریه است و عبدالله‌خان فراش‌باش ملقب به «بیگلربیگی» در سال ۱۳۰۹ شروع به ساخت این مجموعه کرد و سال ۱۳۱۵ آن را به‌انجام رساند. تکیه بیگلربیگی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این بنا سه ورودی دارد که ورودی اصلی آن در چپه جنوب‌شرق قرار دارد و سردر این ورودی با مقرنس‌های گچی و گچ‌بری‌های برجسته تزئین شده است. در گرداگرد حیاط مرکزی عمارت تالارها و اتاق‌هایی ساخته شده و تالار آیینی‌کاری شده است.

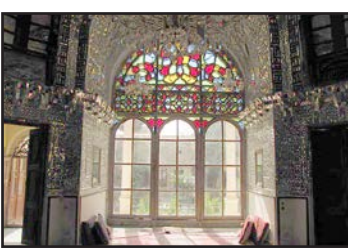
در سال ۱۳۲۸ موزه‌ای با عنوان خط و کتابت در محل تکیه بیگلربیگی افتتاح شده است که در آن اسناد و مدارک و مستندات تاریخی و نسخ خطی نگهداری می‌شود و در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته است؛ علاوه‌براین، موزه پارینه‌سنگی زاگرس، که تنها موزه پارینه‌سنگی خاورمیانه است، در این تکیه قرار دارد.

عمارت فراش‌باش که ملقب به تکیه بیگلربیگی است در بافت قدیمی شهر کرمانشاه و در محله قدیمی فیض‌آباد واقع شده‌است. با عبور از گذر تاریخی ص ارم‌الدوله به تقاطعی در فضای مرکز محله می‌رسیم که در آن محدوده بازار، حمام و خانه‌های تاریخی چون سرای علی‌محمد همدانی از دوره قاجار به چشم می‌خورد.

بعد از تقاطع ملاباشی و کمی آنطرف‌تر از بازارچه و حمام ملاباشی که تنها حمام باقی‌مانده از دوران زندگی در کرمانشاه است، به گذر صرام‌الدوله در محله فیض‌آباد می‌رسیم که در کنار ملک فراش‌باش است. مجموعه صرام‌الدوله خانه یکی از بزرگان کرمانشاه است که بخشی از آن توسط سازمان میراث فرهنگی تملک شده است، با عبور از گذر به مجموعه بیگلربیگی روبرو می‌شویم که دارای ۵ حیاط، حمام، حیاط مرکزی، تکیه و حسینیه و فضای زیستی مرحوم عبدالله‌خان فراش‌باشی است.

بر اساس نظر کارشناسان در صورتی که دهه‌ها سوار وارد این مجموعه می‌شدند، سوارهایی که به عنوان هیأت همراه بودند در حیاط‌های مجاور این مجموعه اسکان می‌گرفتند. بخشی از این مجموعه این روزها در تملک بخش خصوصی است. با توجه به ارزش‌های پایدار و عناصر کلاسیک معماری، سلسله مراتب دسترسی به فضا از گذر به پیشگاه، از پیشگاه به درگاه، از درگاه به هشتی، از هشتی به دالان، از دالان به ایوان و از ایوان به صحن است که نشان از ارزش قائل شدن معماران ایرانی نسبت به حرمت و کرامت انسانی است. وقتی از گذر به پیشگاه وارد می‌شدند نقطه ایستگاهی با سکوی پیش‌نشین تعبیه می‌شده که مکان دوآلیاب و یا استراحت افراد تلقی می‌شده است. بنابراین هر یک از بخش‌های ورودی عمارت برای یکی از اندام‌های حسی افراد (مثل سکوتی که در بخش هشتی وجود دارد که شنوایی را تحریک می‌کند) تعبیه شده است. در کوب‌هایی که با صدهای متفاوت نشان از مؤنث یا مذکر بودن فردی که پشت در قرار می‌گرفته دارد، یکی دیگر از درایت‌های معماران ایرانی بوده است. در بخش داخلی معمار تمام زیبایی‌ها را با

هجوم رنگ و فضا با باغچه‌بندی، قاب درها و پنجره‌ها و حوض نشان می‌دهد. بخش شاه‌نشین که معمولاً در بخش شمالی عمارت‌های بزرگ قرار دارد، در این بنا نقطه استقرار فراش‌باشی است. در بخش سمت چپ فضای حسینیه است که با چادر کشاندن سقف از این فضا برای تعزیه‌ها عاشرها استفاده می‌کردند.

تناسب موجود در فضا، تقارن و توازن موجود در آن یکی دیگر از نشانه‌ها و معماری ایرانی عمارت فراش‌باشی است. قسمت داخلی شاه‌نشین نیز با تزئینات گچبری مزین شده، نقوش ایجاد شده شامل طرح‌های هندسی، نقوش گیاهی، قاب بندیها، نشیب عقاب و ستون‌های گچی است.

فضای زیرزمین این عمارت که در چپه شمالی قرار دارد، به واسطه دیوار مشبکی که دارد، باد شمال که بادی ملایم است و از طریق تماس با آب حوض خنک شده، را به راحتی به سمت خود می‌کشاند و در نهایت در این بخش از بنا شاهد جریان هوای خنک هستیم. در بخشی از زیر زمین که در تابستان هوای

تمدید مسابقه «کتیبه‌نگاری زندگی روزمره در صنایع دستی»

او ادامه داد: زندگی روزمره بیشتر، خصلتی خودکار دارد و توسط پردازش ذهنی و بدون تأمل عمیق پیش می‌رود. هر فرهنگ و تمدنی در عین این که ضرورت این خصلت خودکار زندگی روزمره برای سامان‌یابی زندگی را می‌پذیرد، امکانات و شیوه‌های مختلفی را در اختیار افرادش قرار می‌دهد تا بتوانند به ایجاد غنای معنایی در زندگی‌شان نایل شوند. کتیبه‌نگاری در فرهنگ و تمدن ایرانی همواره یکی از این امکانات بوده است. دبیر مسابقه ملی «کتیبه‌نگاری زندگی روزمره در صنایع دستی» تأکید کرد: کتیبه‌ها بر پیکر مساجد، مقبره‌ها، اماکن متبرکه و سردرها به کار می‌رفتند. کتیبه‌ها، نوشتارهایی هستند که معمولاً حاوی پیام‌های فرهنگی، اجتماعی و مذهبی بوده‌اند. کتیبه‌ها در صنایع دستی اسلامی، نه‌تنها ایجاد زیبایی‌ناشانده در آثار ایجاد می‌کردند بلکه باعث اتصال افراد به فرهنگ کلی اجتماع می‌شدند و نقش تعیین‌کننده‌ای در جهت‌دهی ذهنی

به افراد، غنابخشی به زندگی معنایی آن‌ها و ایجاد ارزش‌های مشترک بر سازنده جامعه داشته‌اند.

مهین‌پرست گفت: مناسبانه در دوران معاصر آن‌گونه که شایسته است از قابلیت‌های فرهنگی کتیبه‌نگاری در صنایع دستی استفاده نشده است و می‌طلبد که این قابلیت دوباره توسعه پیدا کند. علاوه بر این، با وارد کردن بیش از پیش کتیبه‌نگاری در صنایع دستی، امکان خلق مارادهای معنایی در آن‌ها بسیار بیشتر می‌شود که این موضوع در نهایت موجب رونق بازار آن می‌شود، زیرا با وجود کتیبه، سفارش‌دهنده صرفاً یک کالا یا اثر را خریداری نمی‌کند، بلکه از ثبت بخشی از افکار و ارزش‌های جامعه در زندگی روزانه‌اش نیز برخوردار می‌شود.

او همچنین اضافه کرد: براساس این اهمیت و قابلیت کتیبه‌نگاری است که معاونت صنایع دستی و هنرهای

با توجه به استقبال هنرمندان از نخستین مسابقه ملی «کتیبه‌نگاری زندگی روزمره در صنایع دستی» مهلت ارسال آثار به این مسابقه تا ۳۱ مردادماه تمدید شد.

به نقل از روابط عمومی معاونت صنایع دستی، با توجه به استقبال هنرمندان از نخستین مسابقه ملی «کتیبه‌نگاری زندگی روزمره در صنایع دستی» مهلت دریافت آثار این مسابقه که موضوع‌های آن شامل گفتار بزرگان، اشعار، احادیث، ضرب‌المثل‌ها و دیالوگ فیلم‌ها می‌شود، تا ۳۱ مردادماه تمدید شد.

وحید مهین‌پرست - دبیر این مسابقه - با اشاره به این که هدف از این برنامه ترویج صنایع دستی در زندگی روزمره است، اظهار کرد: مفهوم زندگی روزمره به شیوه‌های معمول عمل کردن، فکر کردن و احساس کردن افراد و همچنین نحوه صورت‌گیری معمول امور بر یک پایه روزانه اشاره دارد.

بهرام بهرامیان:

«پریناز» با تغییرات زیادی اکران می‌شود

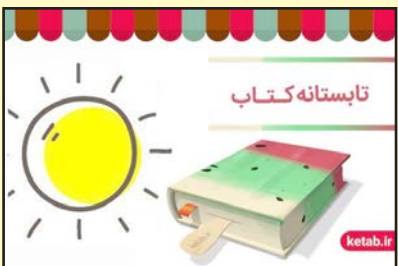
بهرام بهرامیان: کارگردان فیلم سینمایی «پریناز» در خصوص اکران فیلم سینمایی «پریناز» گفت: این فیلم با تغییرات و حذفیات بخش‌هایی از آن اکران خواهد شد. بهرام بهرامیان: کارگردان فیلم سینمایی «پریناز» از آخرین وضعیت اکران این فیلم خبر داد و گفت: با اینکه ۴ سال پیش این فیلم رفع توقیف شد اما در چند روز گذشته پروانه اکران کسب کرد.

وی ادامه داد: به خاطر مسائلی که برای این فیلم به وجود آمده بود و به دلایلی توقیف شد، ما هم مجبور شدیم که فیلم را در گروه سینمایی «هنر و تجربه» اکران کنیم. از این رو یا اواخر این ماه و یا اوایل ماه آینده یعنی مردادماه «پریناز» از گروه سینمایی هنر و تجربه اکران عمومی خواهد شد. بهرامیان با اشاره به تغییراتی که فیلم سینمایی «پریناز» برای اکران داشته است، توضیح داد که برای اکران با توجه به اصلاحیه‌هایی که از سوی وزارت ارشاد به فیلم ما داده شد تغییرات زیادی را در فیلم اعمال کرده ایم و البته بخش‌هایی از آن را نیز حذف کرده‌ایم.

گفتنی است: این فیلم که تا به امروز در دو مرحله رفع توقیف و تصمصیم به اکرانش گرفته شده اکنون باید دید که

سنتی سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مسابقه ملی «کتیبه‌نگاری زندگی روزمره در صنایع دستی» را برگزار می‌کند. با توجه به اهمیت کتیبه‌های دینی و مذهبی، معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور مسابقه جداگانه‌ای با عنوان «مسابقه ملی کتیبه‌نگاری دینی» در ماه‌های آینده برگزار خواهد کرد. بنابراین علاقه‌مندان برای شرکت در این مسابقه می‌توانند با موضوعات گفتار بزرگان، اشعار، احادیث، ضرب‌المثل‌ها و حتی دیالوگ‌های فیلم‌ها، تصویر آثار خود را تا ۳۱ مرداد ماه ۱۳۹۶ به آدرس ایمیل singularhandicraft@gmail.com ارسال یا برای اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۱-۶۳۳۴۷۸ تماس بگیرند. همچنین هر هنرمند می‌تواند دو اثر را در این مسابقه شرکت دهد که در نمایشگاه آثار دریافتی مسابقه در شهرپورماه به‌نمایش گذاشته خواهد شد.

تابستانه کتاب

پانصد و هفت کتابفروشی از سراسر کشور در طرح تابستانه کتاب ثبت نام کردند. ثبت‌نام کتابفروشی‌ها برای مشارکت در طرح «تابستانه کتاب» از ۱۲ تیرماه آغاز شده است. با گذشت نزدیک به دو هفته از آغاز ثبت نام در طرح تابستانه کتاب، ۵۰۷ کتابفروشی از ۳۰ استان کشور برای مشارکت در این طرح اعلام آمادگی کرده‌اند. این در حالی است که کتابفروشان تا ۳۰ تیرماه برای ثبت نام فرصت دارند.

تهران با ۸۹ کتابفروشی، قم با ۶۶ کتابفروشی، خراسان رضوی با ۵۴ کتابفروشی، اصفهان با ۵۴ کتابفروشی و کردستان با ۲۴ کتابفروشی تاکنون بیشترین مشارکت را در این طرح داشته‌اند. کتابفروشان سراسر کشور می‌توانند تا ۳۰ تیرماه سال جاری با مراجعه به سایت ketab.ir در ششمین طرح یارانه حمایتی از کتابفروشان با عنوان «تابستانه کتاب» ثبت نام کنند و این مهلت قابل تمدید نیست. در این طرح سقف تخفیف برای هر کتابفروشی حداقل ۲۰ میلیون ریال و سقف مجاز خرید برای هر خریدار حداکثر ۱ میلیون ریال است. خریدار می‌تواند در چند نوبت و از چند کتابفروشی، کتاب‌های عمومی را با ۲۰

تمدید کنسرت-نمایش «سی» برای ۲۵ مردادماه

کنسرت-نمایش «سی» کاری از همایون شجریان و سهراب پورناظری برای روز ۲۵ مرداد ماه تمدید شد. به گزارش مستقل از روابط عمومی پروژه «سی» این پروژه از پانزدهم مرداد در مجموعه فرهنگی و هنری سعدآباد روی صحنه می‌رود. «سی» کاری از همایون شجریان و سهراب پورناظری است که بر اساس سه داستان از داستان‌های شاهنامه زال و رودابه، رستم و اسفندیار و رستم و سهراب-با

مجلس می‌خواهد بر اکران فیلم‌ها «نظارت استصوابی» کند؟

درست بود است، چرا که هر فیلمی که به مرحله اکران می‌رسد، از شورای درباره صحبت‌های روز گذشته وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مورد فیلم سینمایی «کسیان» به تسنیم گفت: «صحبت‌های آقای صالحی‌امیری

فیلمی که پروانه نمایش دریافت کرد هیچ شکالی بر آن وارد نباشد، چنین چیزی ممکن نیست.» این‌نماینده اسولگسرا در ادامه می‌گوید: «عضای شورای پروانه نمایش که معصوم نیستند، در برخی از موارد ممکن است که به خطا بروند، کما اینکه این اتفاق افتاده است، ما در سال‌های گذشته هم چنین مشکلی داشته‌ایم. فیلم‌های مشکل‌داری که اکران شدند نیز پروانه نمایش داشتند.» آزادی‌خواه درباره صحبت‌های رئیس هیأت مدیره خانه سینما مبنی بر این که «مجلس حق دخالت در امور اکران فیلم‌ها را ندارد؛ چون در شورای پروانه نمایش نماینده دارد»، با حالتی کنایه آمیز گفت: «این که رئیس

ستون یاد

سوزن‌دوزی که بی‌امضا ماندگار شد

الهام‌رئیس‌فردانبیه - روزنامه‌نگار

مهتاب نوروزی (درگذشته ۲۴ تیر ۱۳۹۱ در روستای قاسم‌آباد بمپور) مشهورترین سوزن‌دوز بلوچستان ایران بود. تعدادی از آثار مهتاب نوروزی در مجموعه سعدآباد تهران نگهداری می‌شود. لباس‌های درباری که او به همراه دیگر سوزن‌دوزان بلوچ به سفارش فرح دیبا، ملکه ساقی ایران در دهه پنجاه خورشیدی دوخته‌بود، از جمله این آثار است. مهتاب نوروزی از کودکی

سوزن‌دوزی می‌کرد و در شانزدهسالگی هم استاد شد و در مجموع به مدت ۶۳ سال به سوزن‌دوزی ادامه داد. او این هنر را از مادرش یاد گرفته بود. مهتاب هیچ‌وقت ازدواج نکرد و همیشه تنها بود؛ او در این باره می‌گفت:

وقتی خواستگار برآیم می‌آمد یک تکه پارچه برمی‌داشتم و می‌فتم توی یک اتاق سوزن‌دوزی می‌کردم. هیچ وقت هم عاشق نشدم چون آن زمان رسم نبود که شوهر را ببینی. فقط باید به حرف خانوادهاش گوش می‌کردی اما من هیچ وقت دل به هیچ مردی ندادم! خانوادها هم که وقتی فهمیدند دلم نمی‌خواهد ازدواج کنم دیگر کاری به کارم نداشتند. با این وجود اما می‌گفت که همه دختران روستا فرزندانها هستند و به همه آن‌ها سوزن‌دوزی یاد می‌داد.

او نزدیک به ۵۰ سال روی پارچه‌ها نقش بلوچ زد تا آن‌جا که در چهار سال گذشته به‌خاطر دیسک کمرب، از ادامه کار باز ایستاد. علاوه بر مشکلات کمربش به آلزایمر هم مبتلا شده بود و برای همین در سال‌های آخر عمرش نزد برادرزاده‌اش، زینب نوروزی که حالا خودش استاد سوزن‌دوزی شده‌است زندگی می‌کرد.

اداره میراث فرهنگی استان سیستان و بلوچستان از سال ۱۳۸۶ برای او ۱۶ سال سابقه کار در نظر گرفت و بر اساس آن به او حقوق بازنشستگی می‌پرداخت. پس از تقدیری که فرهنگستان هنر از مهتاب نوروزی و سیزده هنرمند دیگر در برنامه «گنجینه‌های یاد فرقه هنر ایرانی» در سال ۱۳۸۶ انجام داد به سال‌ها تلاش او در اداره‌های مختلف استان سیستان و بلوچستان برای دریافت حقوق بازنشستگی و بیمه‌شدن پایان داده شد و مقرری در پنج سال آخر عمر مهتاب نوروزی که به دلیل کپولت سس و کم بینایی دیگر قادر به سوزن‌دوزی نبود، پرداخت شد. در نهایت او در شامگاه جمعه ۲۴ تیر ۱۳۹۱ در زادگاهش روستای قاسم‌آباد در هفت کیلومتری بمپور در سن ۷۸ سالگی درگذشت.

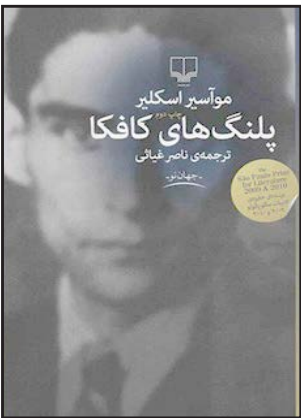
دستا‌آفریده‌های این بانوی سوزن‌دوز در نمایشگاه‌های داخل و خارج از ایران بارها به نمایش درآمده و نظر همگان را به خود جلب کرده‌است و مورد استقبال همگان قرار گرفته است. کارهای ایشان بارها به فرانسه رفته و در موزن‌های مختلف آن دیار به عنوان کار تکمیلی لباس‌های فاخر مورد استفاده قرار گرفته‌است.

این بانو به جز سوزن‌دوزی در پری‌ورلدوزی، سیاه‌دوزی، آینه‌دوزی، سکه‌دوزی و رودوزی نیز در منطقه سیستان و بلوچستان سرآمد همگان بود و اکثر دختران این خطه‌ا از هنر و دانش وی بهره‌مند شدند. او در جوانی به‌خاطر ظرافت بی‌مانندی که در کار سوزن‌دوزی داشت، انتخاب شد تا بر لباس‌های فرح دیبا نقش بزند. که اکنون در مجموعه سعدآباد به نمایش گذاشته شده‌اند، بی‌آن‌که نامی از این هنرمند برجسته در کنار آن‌ها آورده شده باشد. فیلم‌های مستند زیادی از زندگی این هنرمند برجسته صنایع دستی شناخته شده است، اما کمتر کسی او را می‌شناخت یا از او سראعی می‌گرفت.

مهتاب نوروزی از وزارت ارشاد نشان درجه یک هنر گرفت و قرار بود مهر اصالت یونسکو را هم دریافت کند. همچنین در سال ۱۳۸۶ فرهنگستان هنر از مهتاب نوروزی و سیزده هنرمند دیگر در برنامه «گنجینه‌های یاد فرقه هنر ایرانی» تقدیر کرد.

کتابخانه‌ای برای زندگی بهتر

پلنگ‌های کافکا

پلنگ‌های کافکا نویسنده: مؤسیر اسکلیبر ترجمه: ناصر غیائی انتشارات: چشمه کتاب پلنگ‌های کافکا اثر مؤسیر اسکلیبر، توسط ناصر غیائی ترجمه و از سوی نشر چشمه منتشر شده است. این کتاب را، می‌توان از پرآوازه‌ترین کتاب‌های این نویسنده مشهور برزیلی برشمرد. نویسنده‌ای که بسیاری از کتاب‌هایش به زبان‌های دیگر ترجمه شده‌اند و همچنین، توانسته است چهار بار جایزه ادبیات برزیل را نصیب خود کند.

کتاب پلنگ‌های کافکا با قطعه‌ای از نوشته‌های فلسفی کافکا، که در کتاب «پندهای سائولو» نیز چاپ شده است، آغاز می‌شود: پلنگ‌ها به معبد دستبرد می‌زنند و کوزه‌های قربانی را تا ته سمر می‌کشند. این کار مرتب تکرار می‌شود تا جایی که می‌توان از پیش محاسبه اش کرد و این خود می‌شود بخشی از مناسک.

داستان از ارائه گزارشی محرمانه، از دستگیری جوانانی متهم به تشکیل گروه‌هایی توطئه‌گرایانه علیه حکومت، آغاز می‌شود.

سردسته گروه، جیمی کانتارویچ، همراه با برگه‌ای حاوی متنی به امضای فرانتس کافکا، دستگیر شده و به دلیل سابقه در انجام فعالیت‌های سیاسی، جهت بازجویی راهی زندان می‌شود.

در ادامه، کتاب به وقایع غریب و رازآلود پیش از دستگیری جیمی می‌پردازد. داستانی که علاوه بر خود جیمی، شامل عموی بزرگ او، بنجامین کانتارویچ، و نیز نویسنده مخوف آلمانی، فرانتس کافکا می‌شود.

داستان، به حدود سال ۱۹۱۶، به زمان گیر و دارهای انقلاب روسیه علیه تزار، و شکل‌گیری تشکیلات کپرا، هم می‌گردد. قهرمان داستان، جوانی به نام «بنجامین کانتارویچ» از اهالی روستای یهودی نشین بسارابین، جایی میان روسیه و رومانی، از جوانان روستایی جذب شده توسط گرایشات چپ و حزب کمونیسم است که به خاطر ظاهرش به لقب «راتنیوه» به معنی موش شهرت یافته. بنجامین به شدت تحت تأثیر کتاب محبوبش، مانیفست کمونیست، که توسط دوستش «بوسی»، رهبر سیاسی و فکری جوانان روستا، به او هدیه داده شده، و همچنین عقاید رهبرش، لئو تروتسکی قرار گرفته است.

«راتنیوه» و قهرمان جوان داستان، به طور تصادفی راهی انجام مأموریتی محرمانه از جانب شخص تروتسکی در شهر «پراگ» آلمان می‌شود. مأموریتی که قرار است در آن، طبق دستور العمل ذکر شده عمل کرده و نقشی در پیشروی نیروهای انقلابی داشته باشد. کتاب با لحن شوخ و تند و گاه پرهیجان خود، به سراغ ماجراجویی نه چندان کم‌خطر «راتنیوه» می‌رود و شما را سرگرم داستان جذاب خود می‌کند.

داستانی که در آن، پای نویسنده گمنام آن زمان، فرانتس کافکای غم‌زده و کم حرف هم به ماجراهای راتنیوه کشیده می‌شود و همین امر، بر جذابیت و رازآلودی داستان، بیش از پیش می‌افزاید و ایده اصلی و نبوغ آمیز داستان و مفهوم نهایی و پنهان آن را، شکل می‌دهد.

ترجمه روان و موزون کتاب هم به درستی با لحن تند و لذت بخش نویسنده همراه شده و کتاب را به نقطه‌ای والا از هیجان و تأثیرگذاری می‌رساند. هرچند که نیاز است از قبل با چندین اصطلاح سیاسی آشنا باشید.